

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

בעניין: חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

ובעניין: יצחק שטרן

ע"י בא-כוחו עו"ד גיא קונפורטי

המערער

ובעניין: עו"ד לימור שטיין (קירש) – הנאמנת להליכי חדלות פירעון למערער

הנאמנת

ובעניין: הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי – מחוז תל-אביב

ע"י באות כוחו עוה"ד רונית שרגא ולטוך ונעמה גור מס

הממונה

פסק דין

1

2 .1 בפניי ערעור על החלטת בית-המשפט השלום (כב' השופט ד' סעדון) מיום 22.3.2021 בתיק

3 חדל"פ 56963-02-20 (להלן: "החלטת בית-המשפט קמא"), במסגרתה הורה בית-המשפט

4 קמא על מתן צו לשיקום כלכלי ליחיד, מר יצחק שטרן (להלן: "המערער"), וזאת בהתאם

5 להוראת סעיף 161 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (להלן: "החוק").

6

7 .2 עניינו של הערעור בתקופת התשלומים בת 79 חודשים שנקבעה למערער במסגרת הצו לשיקום

8

כלכלי.

9

10 **רקע**

11

12 .3 ביום 25.12.2019 עתר המערער בבקשה למתן צו לפתיחת הליכים בהתאם להוראת סעיף 104

13 לחוק. ביום 30.3.2020 ניתן הצו המבוקש במסגרתו מונתה עו"ד לימור שטיין (קירש) כנאמנת

14 להליכי חדלות הפירעון של המערער (להלן: "הנאמנת").

15

16 .4 בהתאם לתביעות החוב שהוגשו נגד המערער ואושרו על-ידי הנאמנת, למערער חובות בסך של

17 7,334,150 ₪, ומקורם, על-פי הנתען, בעסקי שיווק ומכירת תכשיטים שניהל המערער בין

18 השנים 1996-2019, בין היתר באמצעות חברת יצחק שטרן תכשיטים בע"מ (בחדלות פירעון)

19

(להלן: "החברה").

20

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

- 1 להשלמת התמונה יצוין, כי הליך חדלות הפירעון בעניינה של החברה מתברר בפניי במסגרת
2 תיק חדל"פ 21-08-51864, בגדרו נערתתי ביום 30.12.2021 לבקשת נושה של החברה למתן צו
3 לפתיחת הליכים ובתוך כך מונתה עו"ד רהב עין דר כנאמנת להליכי חדלות הפירעון של החברה.
4
5 6. במסגרת הליכי חדלות הפירעון של המערער, הגיש הממונה ביום 14.3.2021 דוח ממצאי בדיקה
6 ובו הצעה לתכנית שיקום כלכלי למערער וזאת בהתאם להוראת סעיף 154 לחוק (להלן: "הצעת
7 הממונה") (נספח ג' לערעור). באותה הצעה צוינה המלצת הנאמנת לפיה יש מקום ליתן למערער
8 צו לשיקום כלכלי לצד אישור תכנית לפירעון חובותיו כשבסופה וככל שיעמוד בה, יופטר
9 המערער מיתרת חובותיו.
10
11 בתוך כך, ובהתאם להוראת סעיף 163 לחוק, נקבעה למערער תקופת תשלומים בת 79 חודשים
12 בהתאם לחלוקה הבאה: תשלום חודשי בסך של 2,750 ₪ למשך 36 חודשים; תשלום חודשי
13 בסך של 4,000 ₪ למשך 36 חודשים נוספים; ולבסוף תשלום חודשי בסך של 1,000 ₪ למשך 7
14 חודשים.
15
16 7. סכומים אלו נקבעו בהתאם לכושר השתכרותו של המערער לאחר שהופחתו ממנו דמי המחייב
17 בהתאם להוראת סעיף 162 לחוק, והכל בהתאם לנטען בהצעת הממונה אשר מסתמכת על
18 ממצאי בדיקת הנאמנת והמלצתה כפי שהובאו בהצעה:
19
20 פירוט הנסיבות האישיות המצדיקות זאת: החייב ניהול עסק משנת 1996 ועד
21 2019. במהלך השנים האחרונות בעל מחזור הכנסות של כ-6 מיליון ש"ח לשנה.
22 לטענת החייב לא נותר רווח. ניתן ללמוד מתביעות החוב (למעלה מ-7 מיליון ש"ח)
23 על היקף הפעילות. לאחר שהחייב איבד 3 מיליון ש"ח הוא נטל אשראים נוספים
24 והלוואת מהשוק האפור והגדיל את החוב באופן משמעותי.
25 הסיבה: החוב נוצר מהתחייבות או מהתקשרות בעסקה בהיקף משמעותי שביצע
26 החייב בעת שידע או שהיה עליו לדעת כי יש סיכוי גבוה שלא יוכל לעמוד
27 בהתחייבויותיו.
28 ...
29 הערות: על מנת לאזן בין זכות הנושים להיפרע באופן חלקי מהחייב לבין שיקומו
30 הכלכלי, יש לקבוע תוכנית פירעון מדורגת אשר תביא בחשבון את כושר השתכרותו
31 בעל ניסיון ומוניטין בתחום התכשיטים. כמו כן החייב מכר את זכויותו במגרש
32 באזור עפולה לאחד הנושים בחודש מרץ 2019
33 לפיכך, משך תקופת התשלומים בתכנית הפירעון במוצעת הינו 79 חודשים, סך
34 הסכום שיתקבל כתוצאה מתשלומים חודשיים, במהלך כל התקופה, יעמוד על
35 250000.
36
37 8. לאחר דברים אלה, הופיעה התייחסות הממונה כדלקמן:
38

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

1 לאחר שממונה עיין בהמלצה סבור הלה כי צו התשלום החודשי באופן כפי שנקבע
2 (מדורג) גבוה ולטעמו יש לגבש תוכנית מאוזנת שהחייב יעמוד בה. לא נהיר לממונה
3 מדוע מחד גיסא הנאמנת מציינת כי גובה הצו התשלום החודשי תואם את נתוני
4 החייב (ראה סעיף 10 להמלצה לעיל) ומאידך גיסא התוכנית לגופה מבוססת על
5 נתונים אחרים.

6 עמדת הממונה לעיל אינה קובעת מסמרות באופן יצירת החובות ובתום ליבו של
7 עמדת הממונה עניין זה מצריך בדיקה כפי שניתן להיווכח מההמלצה. עם זאת, יש
8 לקבוע תוכנית המתאימה לנסיבות כפי שהן היום בשים לב לכך כי עמדת הנאמנת
9 היא כי צו התשלום החודשי תואם את יכולות החייב. מבלי לקבוע מסמרות,
10 הממונה מבקשת לעדכן בדבר ההמלצה לאחר תגובת היחיד.
11 כמובן, אין בעמדת הממונה לעיל כדי ליתר בדיקה מעמיקה בכל הנוגע לטענת
12 הנאמנת לפיה היחיד מכר זכויותיו במגרש בעפולה במרס 2019.
13
14

15 9. ביום 15.3.2021 הגיש המערער תגובתו לדוח הממונה במסגרתה העלה נימוקיו כנגד תקופת
16 התשלומים הארוכה שנקבעה בעניינו. לטענת המערער אין לו חובות אישיים וכי כל חובותיו
17 נבעו בשל ערבות אישית שהעמיד לחובות החברה. בהקשר זה פירט החייב כי ערבויות אלו ניתנו
18 בעת הקמת החברה לבקשת בנקים וספקים לצורך העמדת קו אשראי. עוד ציין כי למרבה הצער
19 4 לקוחות גדולים של החברה נקלעו להליכי חדלות פירעון ומשכך לא שילמו חובם לחברה,
20 וכתוצאה מכך נקלעה החברה לסחרור פיננסי דבר שהוביל לדרישות הנושים למימוש הערבויות
21 שהעמיד. לצורך כך נטל החייב הלוואות מאמו בסך של 400,000 ₪ ומחברו מר יוסי אדלרשטיין
22 בסך של 100,000 אירו, וכן נטל הלוואות מבני משפחה נוספים - והכל על מנת להציל את החברה
23 מקריסה. בנוסף ציין המערער כי פעל למכירת קרקע חקלאית שהייתה בבעלותו לאחד מספקי
24 החברה וזאת על מנת להמשיך את פעילות החברה. עם זאת, חרף מאמציו הרבים של המערער,
25 לא עלה בידו לשקם את החברה. על כן, לשיטתו, אין באמור כדי להצדיק את הכפלת תקופת
26 התשלומים הקבוע בחוק (נספח ד' לערעור).
27

28 10. ביום 21.3.2021 קיים בית-המשפט קמא דיון בבקשת הממונה בעניין מתן הצו לשיקום כלכלי
29 למערער. במסגרת הדיון חזרו הצדדים על טענותיהם ובסופם ציין בא-כוח הממונה כי לאחר
30 ששמע את טענות הצדדים, ועל אף שתחילה סבר כי תקופת התשלומים שנקבע למערער ארוכה
31 מידי וסכומי החיוב החודשי גבוהים מידי, הרי שכעת הוא סבור כי יש לאשר את מתווה
32 התשלומים עליו המליצה הנאמנת (פרוטוקול הדיון מיום 21.3.2021, בעמ' 4, שורות 14-16).
33

34 11. ביום 23.3.2021 ניתנה החלטת בית-המשפט קמא נשוא ערעור זה. במסגרת החלטה זו אימץ
35 בית-המשפט קמא את המלצות הנאמנת לעניין תקופת התשלומים ולצד זאת הורה על מספר
36 שינויים קלים בשיעורי התשלום החודשי שישלם המערער. בהחלטתו דחה בית-המשפט קמא
37 את טענות המערער לפיהן הארכת תקופת התשלומים מבוססת על חכמה שבדיעבד לפיה
38 מבחינה תוצאתית ברי כי אילו היה המערער יודע מה יעלה בגורל ניסיונותיו להציל את החברה,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

1 היה נמנע מנטילת הלוואות נוספות. בהקשר זה קבע בית-המשפט קמא כי יש לבחון את
2 התנהלות המערער על-פי מה שידע או העריך בזמן אמת בנוגע לסיכויי הצלתה של החברה על
3 דרך של גיוס הלוואות נוספות. לצורך כך קבע בית-המשפט קמא כי:

4
5 **הכרחי לדעת מה הייתה התכנית שגיבש החייב לחילוץ החברה מקשייה?; כיצד**
6 **המימון שהגיש החייב היה צפוי לסייע בהצלת החברה? ועוד. כך, אילו היה החייב**
7 **מראה כי פעל, במועד הרלוונטי, במסגרת תכנית להצלת החברה והמימון נועד, על**
8 **פי תכנית, לסייע לחלץ את החברה מקשייה, כי אז גם הידיעה בדיעבד על כישלון**
9 **התכנית וקריסת החייב לא היו מביאים בהכרח מסקנה כי החייב יצר חובות תוך**
10 **שידע, או היה לו יסוד לדעת, כי לא יוכל לפרוע חובות אלה. ברם, החייב, אשר ידע**
11 **מן הסתם טוב יותר מכל אחד אחר על פי איזו תכנית, אם בכלל, פעל ומה היה**
12 **תפקיד המימון שגייס, אם בכלל, בתכנית מילא פיו מים והסתפק בטיעון כוללני**
13 **וסתמי לפיו אילו היה יודע כי פעילותו לא תבריא את החברה - לא היה נוטל**
14 **ההלוואות כפי שנטל. לטעמי, טיעון כה סתמי אינו מוציא את החייב ידי חובה**
15 **להסביר מה ידע ומה ראה לנגד עיניו בעת שקיבל החלטה להגדיל את מצבת חובות**
16 **החברה (להם ערב) לגורמים שונים. נובע מכך כי בדין ניתנה המלצה להארכת**
17 **תכנית התשלומים (ההדגשות במקור – א.ל.ע.).**
18

19 12. לצד זאת קבע בית-המשפט קמא כי לאחר שבחן את יכולת השתכרותו של המערער, הוותק
20 שצבר בתחום הצורפות ופוטנציאל הגידול בהשתכרותו, מצא להעמיד את תכנית התשלומים
21 בהתאם להמלצת הנאמנת, ובסך הכל על 79 חודשים.

הערעור

22
23
24
25 13. במרכזו של הערעור השגותיו של המערער בנוגע לאורכה של תקופת התשלומים שנקבעה
26 בהחלטה וכן לשיעור התשלומים החודשי בו חויב.

27
28 14. על-פי הנתען בערעור, המערער בן 50, גרוש ואב לשתי בנות וחולה במחלת הפטיטיס B. לטענתו,
29 עסק במשך שנים רבות ובהצלחה במכירת תכשיטים לחנויות ברחבי הארץ וזאת בין היתר
30 באמצעות החברה. לדבריו, בשנת 2018 נקלעה החברה למשבר עסקי ותזרימי עקב תרגיל עוקץ
31 של אחד מלקוחותיה לו ניתנו אשראים בשיעורים גבוהים, וכן בשל היקלעותם של מספר
32 לקוחות משמעותיים של החברה להליכי חדלות פירעון בתוך תקופה קצרה, ואשר המערער לא
33 יכול היה לדעת או למנוע את קריסתם של אותם הלקוחות.

34
35 15. עוד נטען כי לחברה היו מספר עובדים, ובשל התחייבויות החברה לעובדים, פעל המערער לגיוס
36 כספים בחברות על מנת שיוכלו לחזור לפעילות עסקית תקינה. במסגרת זו נטלה החברה
37 הלוואה מחברת מימון ישיר בסך של 80,000 ₪ וכן הלוואה נוספת מהבנק הבינלאומי הראשון
38 לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי"). משכספי הלוואות אלו לא הספיקו, מימש המערער

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 61978-05-21 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

- 1 את נכסיו האישיים לטובת החברה ובהם זכויותיו הסוציאליות שבקרנות הפנסיה, מכירת
2 קרקע חקלאית שהייתה בבעלותו, וכן נטל הלוואה מאמו בסך של 310,000 ₪ ומחברו מר יוסי
3 אדלרשטיין בסך של 50,000 אירו (יצוין כי סכום זה אינו תואם את הסכום שהוזכר על-ידי
4 המערער בתגובתו להצעת הממונה שהוגשה לבית-המשפט קמא ביום 15.3.2021 – כמוזכר לעיל
5 בסעיף 9 לפסק-דין זה). לגרסת המערער, כל הסכומים הועברו לחשבונות הבנק של החברה
6 ולספקיה לצורך פירעון חובות החברה. חרף האמור, לא היה די בפעולות אלה כדי לשקם את
7 החברה ולבסוף היא נקלעה לחדלות פירעון כשהמערער ערב אישית לחובותיה. בהקשר זה
8 הדגיש המערער כי אין לו חובות נוספים, למעט חובותיו שמקורם באותה ערבות שהעמיד
9 לחובות החברה ולעסקיה.
- 10
11 16. בנוסף, ציין המערער כי עם מתן צו לפתיחת הליכים בעניינו, שיתף פעולה עם ההליך והנאמנת,
12 עמד בתשלום החודשי שנקבע לו והגיש דוחותיו החודשיים כמתחייב מהדין. במסגרת ההליך
13 הוגשו נגדו תביעות חוב בהיקף של כ-7.4 מיליון ₪, שמרביתם נובעים כאמור מערבויות
14 שהעמיד לחובות החברה ולמסגרת האשראי שקיבלה בבנקים.
- 15
16 17. לגופו של עניין השיג המערער על תקופת התשלומים שנקבעה בהחלטת בית-המשפט קמא.
17 בהקשר זה טען כי לא מתקיימות בעניינו אותן נסיבות חריגות בגינן ניתן להורות על הארכת
18 תקופת התשלומים כקבוע בהוראת סעיף 163(ג) לחוק ובפרט בתנאי הקבוע בסעיף 163(ג)(א)(2)
19 לחוק לפיו רשאי בית-המשפט לקבוע ליחיד במסגרת צו לשיקום כלכלי תקופה ארוכה יותר
20 משלוש שנים אם החוב: **"נוצר מהתחייבות או מהתקשרות בעסקה בהיקף משמעותי שביצע**
21 **היחיד בעת שידע או שהיה עליו לדעת כי יש סיכוי גבוה שלא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו"**.
22 בהקשר זה טען המערער כי ההלוואה שנטל בסך של 80,000 ₪ וכן ההלוואה נוספת מהבנק
23 הבינלאומי אינן בהיקף משמעותי וזאת בשים לב להיקפי פעילות החברה וחובותיה. לביסוס
24 האמור, מפנה המערער לדוח ממצאי בדיקת הנאמנת כפי שמופיעים בהצעת הממונה לפיהם
25 **"החברה גלגלה כ-6 מיליון ₪"** (במאמר מוסגר יצוין כי לא הובהר האם מדובר בסכום
26 המתייחס לתקופה של שנה או לכל תקופת פעילות החברה מאז הקמתה). משמע, לטענת
27 המערער הלוואה בסך של 80,000 ₪ היא הלוואה בשיעור זניח שכן מהווה 1.3% מהיקף פעילות
28 החברה. מכאן שלא ניתן לראות בכך טעם המצדיק את הארכת תקופת התשלומים.
- 29
30 18. עוד טען המערער כי לא ידע ולא היה עליו לדעת כי קיים סיכוי גבוה לפיו לא יוכל לפרוע חובותיו.
31 לעניין זה טען המערער כי ההלוואה שנטל מחברת מימון ישיר נפרעה כסדרה מהמועד בו ניטלה,
32 היינו מחודש מאי 2018 ועד למועד מתן הצו לפתיחת הליכים. בתקופה זו מימש המערער גם
33 את נכסיו האישיים לטובת פירעון חובות החברה כך שאם היה סבור בזמן אמת כי לא יעלה
34 בידו להחזיר את ההלוואות שנטל, הרי שלא היה פועל למימושם של הנכסים, קל וחומר כך גם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

- 1 בנוגע לגיוס הלוואות מקרוביו. עוד בהקשר זה מוסיף המערער כי לא יכול היה גם לצפות את
2 קריסתם הכלכלית של לקוחותיו וכי כספי הלוואה שקיבל מאמו מקורם בהלוואה שהיא
3 עצמה נטלה וכי היא נאלצת לעמוד בתשלומיה עד היום. משכך סבור המערער כי פעולותיו בזמן
4 אמת יש בהן כדי ללמד הן בהיבט התוצאתי (אובייקטיבי) והן בהיבט הסובייקטיבי כי לא ידע
5 ולא היה עליו לדעת כי קיים סיכוי סביר לפיו לא יוכל לפרוע חובותיו. להיפך, לדידו יש בכך כדי
6 ללמד כי האמין שיוכל להבריאה את החברה ועסקיה.
7
8 בנוסף טען המערער כי קביעת תקופת תשלומים כה ארוכה, היינו למשך 6 וחצי שנים, פוגעת בו
9 משמעותית ומנוגדת לתכלית השיקום שבחוק וזאת בהתחשב בגילו ובמצבו הבריאותי שהורע
10 לאחרונה עקב תאונת דרכים בה היה מעורב.
11
12 19. אשר לשיעור החיוב החודשי, טען המערער כי בתקופת התשלומים השלישית שנקבעה בתכנית
13 הורה בית-המשפט קמא על תשלום חודשי בסך של 4,000 ₪ למשך 36 חודשים. לטענת המערער
14 מדובר בחיוב בשיעור חודשי שאינו תואם את יכולות השכר שלו העומדים היום על סך של 8,500
15 ₪ בעוד שהוצאותיו החודשיות מוערכות בסך של כ-5,300 ₪. כך שבפועל המערער לא יוכל
16 לעמוד בסכום זה באופן שיפגע בסיכויו לשיקום. לסיום ביקש המערער לדחות את נימוק בית-
17 המשפט קמא להגדלת סכום החיוב ובבסיסו ההנחה כי הכנסת המערער צפויה לגדול בשנים
18 הקרובות באופן המצדיק את קביעת שיעור צו התשלומים. בהקשר זה ציין המערער כי לאור
19 השלכות משבר נגיף הקורונה הרי ככל שיהיה גידול בהכנסותיו, הרי שזה לא יהיה משמעותי
20 ומכל מקום גם אם לכאורה תגדל הכנסתו בשיעור של 50%, הרי שבשים לב לשיעור הוצאותיו
21 ולצו החיוב במזונות בו חויב לבתו הקטינה, עדיין לא יהיה בכך כדי לאפשר לו לעמוד בצו
22 התשלומים החודשי שנקבע בהחלטת בית-המשפט קמא.
23
24 20. ביום 28.7.2021 הוגשה תשובת הנאמנת לערעור בגדרה עתרה לדחייתו. לטענת הנאמנת
25 במסגרת הליך חדלות הפירעון של המערער לא אותרו נכסים וכי המערער מכר זכויותיו במגרש
26 בעפולה לשניים מנושיו טרם כניסתו להליך תמורת סך של 35,000 ₪ "ככל הנראה 50% מערכו"
27 (סעיף 7.ז. לתשובה). עוד טענה הנאמנת כי בחקירתו של המערער בפניה, הצהיר כי בשנת 2018,
28 עקב קריסת שלושה מלקוחותיו הגדולים הוא איבד סך של כ-3 מיליון ₪ בפרק זמן של 3
29 חודשים, ולאחר מכן הגדיל את מסגרת האשראי בבנק הבינלאומי ולקח הלוואות מאמו וכן
30 מחברת מימון ישיר ומהשוק האפור.
31
32 עוד טענה הנאמנת כי המערער לא הניח תשתית עובדתית מגובה בראיות ביחס לחודשים
33 שקדמו לקריסה הכלכלית (לא צוין אם שלו או של החברה), המלמדת כי בזמן אמת לא היה
34 עליו לדעת שלא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו. בנוסף, לטענת הנאמנת אין חולק כי המערער פעל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לושי-עבודי

1 להגדלת מסגרת האשראי שלו בבנק הבינלאומי לאחר קריסת לקוחותיו העיקריים. שיעור החוב
2 לבנק הבינלאומי עומד על סך של כ-4 מיליון ₪ מתוך כלל חובות המערער שהינם כאמור בשיעור
3 של כ-7.4 מיליון ₪. על כן, הימנעות המערער מהצגת תכנית עבודה סדורה להצלת החברה
4 ושיקומה הכלכלי בתקופה בה הוגדלו התחייבויותיה מצדיקה את דחיית הערעור. בנסיבות
5 אלה סברה הנאמנת כי יש להותיר את החלטת בית-המשפט קמא על כנה וכי היא משרתת את
6 כוונת המחוקק באיזון שבין זכותו של היחיד לשיקום כלכלי לבין זכותם הקניינית של הנושים.

7
8 בנוסף טענה הנאמנת כי בהתאם להוראת סעיף 163(ה) לחוק, רשאי בית-המשפט בנסיבות
9 כלכליות חריגות להורות על הארכת תקופת התשלומים אף בהיעדר התקיימות התנאים
10 הקבועים בסעיף 163(ג) לחוק, וכי יש בכך כדי ללמד כי קביעת אורך תקופת התשלומים בצו
11 השיקום הינה בבחינת "עניין גמיש" הנתון לשיקול דעתו של בית-המשפט. זאת ועוד. לשיטת
12 הנאמנת, בית-המשפט קמא פעל כדין שעה שאימץ את ההמלצה בנוגע לאורכה של תקופת
13 התשלומים שהוצעה על-ידה לצד דחיית טענת המערער לפיה רק בדיעבד ניתן ללמוד על כישלון
14 ניסיונותיו להצלת החברה. זאת מאחר והמערער לא הניח הסברים ביחס לפעולותיו בזמן אמת
15 ולהחלטות שקיבל בנוגע להגדלת חובותיו.

16
17 לעניין גובה צו התשלומים טענה הנאמנת כי רק בעוד 3 שנים יוגדל הצו כך שיעמוד על סך של
18 4,000 ₪ וכי במועד זה יהא המערער פטור מתשלום מזונות (בשים לב לגילה של בתו) ומנגד כי
19 לאור ניסיונו הרב בתחום התכשיטים והצורפות הכנסתו צפויה לגדול בשיעור משמעותי. לבסוף
20 נטען כי גובה הצו אף עולה בקנה אחד עם שיעור הוצאותיו החודשיות בסך של 3,500 ₪ בהתאם
21 לתחשיב המוצע במחשבון הממונה. מכאן שיש לדחות את טענות המערער גם לעניין גובה צו
22 התשלומים.

23
24 21. הממונה בעמדתו מיום 7.11.2021 תמך בדחיית הערעור. לדידו, יש לדחות את טענת המערער
25 כי הקביעה לפיה ידע או היה עליו לדעת כי לא יהיה ביכולתו לפרוע את חובותיו שגויה, שכן
26 **"...עסקינן בחייב אשר ידע מן הסתם טוב יותר מכל אחר על פעילות של החברה ובין היתר על**
27 **מצבת חובותיה (להם ערב). ולפיכך בדין ניתנה המלצה להארכת תכנית התשלומים..."** (סעיף
28 6 לעמדת הממונה).

29
30 עוד ציין הממונה כי בהתאם להוראת סעיף 163(ה) לחוק רשאי בית-המשפט לקבוע תקופת
31 תשלומים ארוכה יותר משלוש שנים, ובענייננו, הן בפרוטוקול הדיון והן בהחלטת בית-המשפט
32 קמא עלתה סוגיית יצירת החובות באופן בעייתי ולעניין זה ניתן משקל בקביעת תקופת
33 התשלומים. על אף שבהצעת הממונה צוין כי מדובר בתקופה ארוכה מהמקובל ואין בהצעה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

1 כדי לקבוע מסמרות לגבי המלצת הנאמנת שכן יש להעמיק חקר בעניין, הרי שבעקבות הדיון
2 שהתקיים בפני בית-המשפט קמא והאמור בו לעניין אופן יצירת החובות, נמצא כי החלטת בית-
3 המשפט קמא בדין יסודה.
4

5 **הדיון מיום 28.2.2022**

6
7 22. ביום 28.2.2022 התקיים בפני דיון בערעור במסגרתו שבו הצדדים על טענותיהם. במסגרת
8 הדיון הובהר לנאמנת כי התשתית העובדתית והמשפטית על בסיסה נקבעה תקופת התשלומים
9 חסרה ולראיה לשאלת בית-המשפט האם ידוע מה עשה המערער עם כספי ההלוואה שנטל,
10 השיבה הנאמנת: "אני לא יודעת מה הוא עשה עם הכסף" (פרוטוקול הדיון מיום 28.2.2022,
11 בעמ' 2, שורה 14). וראו גם דברי באת-כוח הממונה לפיה: "שמעתי את דברי ביהמ"ש הנכבד,
12 אני מבינה במה דברים אמורים יכול מאוד להיות שאולי היתה צריכה להיעשות חקירה
13 עמוקה יותר בהקשר של החברות ובהקשר של החובות כי מדובר בחובות בסכומים לא
14 מבוטלים בסכום של 7 מיליון ₪" (שם, בשורות 18-21).
15

16 23. משכך בסיום הדיון ובהסכמתם ניתנה לצדדים ארכה בת 21 ימים על מנת לאפשר מיצוי הליכי
17 הידברות והשלמת בדיקות שונות במטרה לגבש הסכמות.
18

19 24. ביום 12.4.2022 הודיעה הנאמנת כי לא עלה בידי הצדדים להגיע להסכמות, ומכאן פסק-דיני.
20

21 **דיון והכרעה**

22
23 25. המסגרת הנורמטיבית בענייננו מוסדרת בהוראת סעיף 162 לחוק העוסק בחובת התשלומים
24 וגובהם והמורה כדלקמן:
25

26 162. (א) בית המשפט יטיל על היחיד חובת תשלומים לקופת הנשייה, לפי הוראות
27 אלה:

28 (1) גובה התשלומים ייקבע על בסיס כושר ההשתכרות של היחיד לאחר
29 שהופחתו ממנו דמי המחיה;

30 (2) על אף האמור בפסקה (1), לא היה ליחיד תשלום עונשי שאינו בן הפטר
31 לפי סעיף 175(א)(1), רשאי בית המשפט לקבוע כי גובה התשלומים ייקבע
32 כשיעור מכושר השתכרותו של היחיד, גם אם הסכום שיוותר בידו עולה
33 על דמי המחיה, אם מצא כי יהיה בכך כדי לעודד את היחיד להגדיל את
34 הכנסתו;

35 (3) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיפים 303 ו-311 לחוק
36 הביטוח הלאומי או מהוראה בחיקוק אחר המחילה את הסעיפים
37 האמורים או הקובעת הסדר דומה להסדר הקבוע בהם.

38 (ב) השר, באישור ועדת החוקה, יקבע הוראות לעניין –

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לושי-עבודי

(1) דרך חישוב דמי המחיה (בחלק זה – כללי המחיה בכבוד);
(2) דרך חישוב כושר השתכרותו של היחיד.

26. לצד זאת סעיף 163 לחוק שכותרתו "תקופת התשלומים", מורה כך:

163. (א) תקופת התשלומים תהיה שלוש שנים ממועד מתן הצו לשיקום כלכלי.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי לקבוע, בצו לשיקום כלכלי, מטעמים שיירשמו, תקופת תשלומים קצרה משלוש שנים אם התקיימו לגבי היחיד נסיבות אישיות המצדיקות זאת.
(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי לקבוע, בצו לשיקום כלכלי, תקופת תשלומים ארוכה משלוש שנים אם מצא כי מתקיים אחד מאלה:

(1) בהליכי חדלות הפירעון, היחיד עשה אחד מאלה:
(א) נהג בחוסר תום לב, במטרה לנצל לרעה את ההליכים;
(ב) לא שיתף פעולה עם הנאמן או הממונה;
(ג) הפר את ההגבלות שהוטלו עליו באופן שהיה עלול לפגוע בהליך חדלות הפירעון;

(2) ליחיד חוב שמתקיים לגביו אחד מאלה:
(א) הוא נוצר מהתחייבות או מהתקשרות בעסקה בהיקף משמעותי שביצע היחיד בעת שידע או שהיה עליו לדעת כי יש סיכוי גבוה שלא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו;
(ב) הוא נוצר מהזנחה חמורה בניהול ענייניו הכלכליים של היחיד, שנעשתה בחוסר תום לב;

(ג) מקורו בחובת תשלום פיצויים לפי סעיף 77 לחוק העונשין;
(3) היחיד ביצע פעולה כאמור בסעיפים 219 עד 221 במטרה להעדיף נושה על פני נושים אחרים, לגרוע נכסים מקופת הנשייה או להבריח נכסים;
(4) ניתן לגבי היחיד צו לפתיחת הליכים אחר בשבע השנים שקדמו לתחילת הליכי חדלות הפירעון.

(ד) מצא בית המשפט כי מתקיים תנאי מהתנאים להארכת תקופת התשלומים כאמור בסעיף קטן (ג) (1) עד (3), בשל מעשה של היחיד שנעשה בנסיבות חמורות או בחוסר תום לב, רשאי הוא לקבוע תקופת תשלומים שאינה קצובה בזמן.

(ה) מצא בית המשפט כי מתקיימות לגבי היחיד נסיבות כלכליות מיוחדות וחריגות שבשלהן אין זה צודק לקבוע תקופת תשלומים של שלוש שנים בלבד, וכי תקופה זו אינה מביאה לאיזון הראוי בין זכות הנושים לפירעון חובם ובין הצורך בשיקומו הכלכלי של היחיד, רשאי הוא לקבוע תקופת תשלומים ארוכה יותר גם אם לא מתקיימים התנאים שבסעיף קטן (ג).

27. על החשיבות שבהוראת סעיף 163 לחוק עמד המחוקק בהרחבה בדברי ההסבר להצעת חוק

חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו-2016, ה"ח הממשלה 1027 (פורסמה ביום 2.3.2016),

בעמ' 685-686:

השאלה המרכזית לגבי תקופת התשלומים היא משך התקופה. קביעתו של רכיב זה היא ההכרעה הערכית העיקרית בקביעת תכנית הפירעון והשיקום הכלכלי של היחיד. היא זו שקובעת מתי יופטר היחיד מחובותיו ויוכל לצאת לדרך חדשה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

1 החוק המוצע מבקש לקבוע כללים מנחים לקביעת תקופת התשלומים. ההצעה
2 קובעת ברירת מחדל לתקופת התשלומים אך מאפשרת לסטות ממנה כאשר נסיבות
3 העניין מצדיקות זאת.

4 ברירת המחדל היא שמשכה של תקופת התשלומים היא שלוש שנים. שלוש שנים
5 אלה יחד עם התקופה שממועד מתן הצו לפתיחת הליכים ועד למועד קביעת תכנית
6 הפירעון והשיקום הכלכלי מעמידים את התקופה שעד למתן ההפטר על כארבע
7 שנים. תקופה זו משקפת איזון ראוי בין זכותם של הנושים להיפרע את חובם
8 וחובתו של היחיד להשקיע מאמץ לפרוע את חובותיו, לבין הרצון בשיקומו הכלכלי
9 של היחיד. היא גם עולה בקנה אחד עם המגמה בעולם בנושא.

10 קביעת תקופה זו נובעת, בין השאר, מהמעבר מתפיסה שלפיה המצב הכלכלי
11 שאליו הגיע היחיד נגרם באשמתו הבלעדית, לתפיסה הרואה בחדלות הפירעון,
12 בחלק גדול מן המקרים "תאונה כלכלית". בהתאם לגישה זו ניתן לדמות את
13 תקופת התשלומים לחלוקת הנזק מהתממשות הסיכון, בין היחיד והנושים, ואת
14 תקופת התשלומים כסוג של "השתתפות עצמית" בתאונת האשראי שאירעה.
15 בהתאם, התקופה נקבעת מתוך מטרה למצוא שיווי משקל בין החשש מסיכון
16 מוסרי של החייב אם לא יישא כלל באחריות לחדלות הפירעון לבין החשש
17 מהרתעת יתר שתפגע בנכונותם של יחידים ליטול סיכונים ולהביא לפיתוח המשק.
18 התקופה המוצעת בסעיף קטן (א) היא ברירת המחדל, ובית המשפט רשאי לקצרה
19 אם מתקיימת לגבי היחיד נסיבות אישיות המצדיקות זאת.

20 בנוסף, מוצע שבית המשפט יהיה רשאי לקבוע תקופה ארוכה יותר בכמה מקרים
21 המפורטים בסעיף קטן (ג) ו-(ה). חלק מהמקרים מבוסס על הסייגים למתן צו
22 הפטר כפי שהם קבועים בדין הקיים, בסעיף 63(ב) לפקודת פשיטת הרגל, ואחרים
23 נוספו בשל שינויים במבנה ההליך ובתנאי הכניסה אליו. ניתן לחלק מקרים אלה
24 לכמה קטגוריות:
25

...

26 ג. חובות שיצירתם נגועה בפגם בהתנהלותו של היחיד - למשל, חובות שהיחיד
27 צבר שעה שידע, או היה עליו לדעת, כי יש סיכוי סביר שלא יוכל לעמוד
28 בהתחייבויותיו; חוב שנוצר כתוצאה מהזנחה חמורה בניהול ענייניו הכלכליים של
29 היחיד; או חוב שמקורו בפיצוי לנפגע עבירה.

30 ד. התקיימותן של נסיבות כלכליות מיוחדות שבשלהן אין זה צודק לקבוע חובת
31 תשלומים של שלוש שנים בלבד.

32
33
34 ראו גם: נהלי הממונה על הליכי חדלות פירעון 16 "נוהל הממונה לגיבוש הצעת תכנית לשיקומו
35 הכלכלי של היחיד" (28.4.2021), בעמ' 6-11; עודד מאור ואסף דגני הפטר – כרך א' (2019),
36 בעמ' 323-335.

37
38 28. הנה כי כן, סעיף 163 לחוק מורה כי ברירת המחדל לקביעת תקופת התשלומים היא שלוש שנים
39 ממועד מתן הצו לפתיחת הליכים, ובהתקיימות תנאים מסוימים רשאי בית-המשפט להפחית
40 או להגדיל תקופה זו. בסעיף 163(ג) לחוק נמנים אותם המקרים שבגינם רשאי בית-המשפט
41 להורות על הארכת תקופת התשלומים, ובלבד ששוכנע בית-המשפט באופן ודאי כי אלו אכן
42 הוכחו בפניו, וזאת בשים לב להשלכות שיש להארכת תקופת התשלומים על שיקומו הכלכלי
43 של היחיד, שיקול אשר קרנו עלתה משמעותית עם חקיקתו של חוק חדלות פירעון ושיקום
44 כלכלי (ראו למשל: ע"א 8263/16 אור סיטי נדל"ן מקבוצת ענבל אור בע"מ נ' עו"ד איתן ארז

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 61978-05-21 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

1 חיזוק לאמור ניתן למצוא בהוראת סעיף 161(ב)(4) לחוק המורה כי
2 אם מצא בית-המשפט כי התקיים אחד מהתנאים הקבועים בסעיף 163(ג) לחוק מכוחו ניתן
3 להורות על הארכת תקופת התשלומים, חזקה כי יש מקום להטיל על היחיד את המגבלות
4 הקבועות בסימן א': הגבלות, לפרק ז' לחוק, כולן או חלקן, לצורך הגנה על הנושים במסגרת
5 הצו לשיקום כלכלי.

6

7 29. אם כן, מטבע הדברים, הנטל להוכחת התקיימות התנאים הקבועים בסעיף 163(ג) לחוק מוטל
8 על מי שמבקש לסטות מהכלל לפיו תקופת התשלומים תעמוד על שלוש שנים. ככלל, יהיה
9 מדובר בנאמן, בממונה, או אף בנושים הרשאים להתייחס לממצאי בדיקת הנאמן ולהגיב
10 להצעת הממונה (ראו תקנות 106 ו-106א לתקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ט-
11 2019). לאור שונות המקרים ואופיים, לכל אחד מהתנאים מידת הוכחה שונה. ודוקו. סעיף
12 163(ג)(1) לחוק מעמיד את התנהלות היחיד במהלך הליך חדלות הפירעון לבחינה כך שאם
13 היחיד נהג בחוסר תום לב, במטרה לנצל לרעה את ההליך; לא שיתף פעולה עם הנאמן או
14 הממונה; או הפר את ההגבלות שהוטלו עליו באופן שהיה עלול לפגוע בהליך חדלות הפירעון,
15 רשאי בית-המשפט להאריך את תקופת התשלומים. אשר למידת הוכחת תנאי זה, ככלל די
16 להסתפק בממצאי דוח הנאמן אודות התנהלות היחיד בהליך לצורך עמידה ברמת ההוכחה
17 הדרושה ללא צורך בקיום הליך הוכחות (ראו והשוו: ע"א 1193/21 אוריאל רחמני נ' כונס
18 הנכסים הרשמי (3.5.2021), בפסקה 7).

19

20 30. מנגד, ככל שמדובר בתנאי הקבוע בהוראת סעיף 163(ג)(2) לחוק, על בית-המשפט להידרש לאופן
21 יצירת החובות ובתוך כך להשתכנע כי אלו נוצרו באופן פסול ובחוסר תום לב. מידת הוכחת
22 תנאי זה גבוהה יותר בהשוואה לתנאי הקבוע בסעיף 163(ג)(1) לחוק, שכן מצריכה בחינה
23 מעמיקה של התנהלות היחיד עובר למתן הצו לפתיחת הליכים. משכך, על המבקש להאריך את
24 תקופת התשלומים של היחיד על סמך הוראת חוק זו, להעמיק חקר ולהניח בפני בית-המשפט
25 תשתית ראייתית מוצקה אשר מעידה כי היחיד אכן פעל בחוסר תום לב בעת יצירת החובות
26 ואל לו להסתפק בבחינה שטחית אודות נסיבות קריסתו הכלכלית של היחיד. בפסק-דיני
27 בפש"ר (מחוזי ת"א) 32941-04-17 רונן (אילן) ישר נ' כונס הנכסים הרשמי תל-אביב
28 (20.7.2020), עמדתי על השונות שבין הפרת חובת תום הלב שמקורה ביצירת החובות לבין הפרת
29 חובת תום הלב שמקורה בהתנהלות היחיד בהליך עצמו ומידת הוכחתו, שם בפסקה 43:

30

31 ...בעוד שמרבית החובות המוטלות על החייב בשלב הראשון (בעת יצירת החובות)
32 הינן חובות מופשטות (מסוג סטנדרט) ואשר הוכחת הפרתן מצריכה הליך משפטי
33 (ראו והשוו: עניין קיירה, בעמ' 8-10), הרי שחובת תום הלב המוטלת על החייב
34 במהלך ההליך הינה ברורה וניתנת לביצוע וליישום בנקל (מסוג כלל), כגון: הגשת
35 דוחות חודשיים, עמידה בצו תשלומים, גילוי מצבת נכסים וזכויות, עמידה
36 בהגבלות ההליך וכיו"ב.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

- 1
2
3 31. ודוקו. בהתאם להוראת סעיף 163(ג)(2)(א) לחוק בית-המשפט יורה על הארכת תקופת
4 התשלומים אם מצא כי חוב היחיד: "נוצר מהתחייבות או מהתקשרות בעסקה בהיקף
5 משמעותי שביצע היחיד בעת שידע או שהיה עליו לדעת כי יש סיכוי גבוה שלא יוכל לעמוד
6 בהתחייבויותיו". לתנאי זה מספר יסודות: ראשית, יש להעמיד במוקד בחינת אופן יצירת
7 חובות היחיד, עסקה מסוימת שביצע היחיד ושהינה בהיקף משמעותי. היינו, עסקה בשיעור
8 משמעותי בהשוואה לסך חובותיו של היחיד או למחזור עסקיו; שנית, על בית-המשפט
9 להשתכנע כי אותה עסקה נעשתה על-ידי היחיד שעה שידע או היה עליו לדעת כי קיים סיכוי
10 גבוה שלא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו. בחינת ידיעת היחיד נעשית הן באמצעות מבחן
11 סובייקטיבי המצריך תשתית ראייתית ברורה המעידה על ידיעתו בפועל של היחיד (ברמת
12 הסתברות גבוהה) על כך שלא יעלה בידו לעמוד בהתחייבויותיו, והן על-ידי קביעה משפטית
13 לפיה מבחינה אובייקטיבית בנסיבות העניין היה על היחיד לדעת שלא יוכל לפרוע חובותיו.
14 המבחן השני עוסק למעשה בקביעת סטנדרט התנהגות של האדם הסביר על-ידי בית-המשפט
15 תוך התחשבות בנסיבות העניין. היינו, בנסיבות העסקה הנדונה מצופה מהיחיד שידע כי לאור
16 אופיה החריג של העסקה לא יעלה בידו לפרוע חובותיו; שלישית, יסוד תוצאתי לפיו בסופו של
17 דבר כשל היחיד מלעמוד בהתחייבויותיו. ניתן לפרש יסוד זה באופן רחב כך שמתייחס לאותה
18 עסקה ספציפית בה נקשר היחיד אשר היא שגרמה לו שלא לעמוד בהתחייבויותיו שבאותה
19 עסקה, או לחילופין כי בעטייה של אותה עסקה חריגה נקלע היחיד לחדלות פירעון באופן שגרם
20 לו להפר את כלל התחייבויותיו.
21
22 32. לצורך בחינת התקיימות יסודות אלו, על הנאמן לחקור את היחיד ביחס לאופן יצירת החובות
23 ולדרוש ממנו מידע ומסמכים. כך למשל, ככל שמקור החובות בעסקיו של היחיד, בדיקת היקפה
24 של העסקה מחייבת בחינה מעמיקה של אותם עסקים. היינו, על הנאמן לבחון בין היתר את
25 שיעור הכנסותיו והוצאותיו של העסק, דוחות כספיים, דיווחים שהוגשו לרשויות, ובפרט בחינת
26 ההיגיון המסחרי שבעסקה הנדונה ושקילת התמורות שבה. כך, יוכל הנאמן להתרשם ממידת
27 מחדלו של היחיד לצורך מענה על השאלה האם ידע או היה עליו לדעת כי התקשר בעסקה
28 שלגביה קיים סיכוי גבוה כי לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו. בדרך זו יוכל הנאמן גם לבחון את
29 מידת השפעת אי עמידת היחיד בהתחייבות זו על יתר התחייבויותיו, והכל לצורך גיבוש עמדתו
30 בקביעת ממצאיו בנוגע לצו לשיקום כלכלי של היחיד ובמידת הצורך את ההצדקה בסטייה
31 מתקופת התשלומים הקבועה בדין.
32
33 33. כך גם בנוגע להוכחת התנאי הקבוע בסעיף 163(ג)(2)(ב) המאפשר הארכת תקופת תשלומים אם
34 החוב: "...נוצר מהזנחה חמורה בניהול ענייניו הכלכליים של היחיד, שנעשתה בחוסר תום

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

- 1 לב". בשונה מהוראת סעיף 163(ג)(2)(א) לחוק, כאן יש לבחון את התנהלותו של היחיד בניהול
2 כלל ענייני הכלכליים להבדיל מהעמדת עסקה אחת לבחינה. בנוסף, על התנהלותו של היחיד
3 להיות מאופיינת באדישות כלפי חובותיו באופן העולה לכדי חוסר תום לב. כאמור לעיל, גם
4 לצורך בחינת יסוד זה על הנאמן להעמיק חקירותיו אודות ענייני הכלכליים של היחיד ולדרוש
5 ממנו מידע ומסמכים לטובת גיבוש עמדה סדורה בנוגע לצו התשלומים של היחיד.
6
7 34. להשלמת התמונה יצוין, כי בנוגע להוראת סעיף 163(ג)(2)(א) לחוק, הנאמן יוכל לעמוד בנקל ברף
8 ההוכחה הדרוש שכן כל שעליו לעשות הוא לצרף אסמכתא בדבר החלטה שיפוטית שמכוחה
9 חויב היחיד בפיצוי בהתאם להוראת סעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. כך גם בנוגע
10 למידת ההוכחה הדרושה בסעיפים 163(ג)(3) ו-4 לחוק.
11
12 35. עוד יצוין כי רשימת התנאים שמכוחם רשאי בית-המשפט להורות על הארכת תקופת
13 התשלומים אינה רשימה סגורה, זאת מאחר וסעיף 163(ה) לחוק מאפשר לבית-המשפט להאריך
14 את התקופה מעבר לשלוש שנים אף אם לא מתקיימים התנאים שבסעיף 163(ג), ובלבד שהוכח
15 כי לגבי היחיד "**...מתקיימות נסיבות כלכליות מיוחדות וחריגות שבשלהן אין זה צודק לקבוע**
16 **תקופת תשלומים של שלוש שנים בלבד...**". משמצאנו כי על העותר להארכת תקופת
17 התשלומים לתמוך בקשתו בתשתית ראייתית מוצקה וברמת הוכחה גבוהה להתקיימות אחד
18 התנאים, זאת בשים לב להשלכות הבקשה על שיקומו של היחיד, הרי שעתירה להארכת תקופת
19 התשלומים בהתאם להוראת סעיף 163(ה) לחוק מצדיקה רמת הוכחה אף גבוהה יותר.
20
21 מן הכלל אל הפרט
22
23 36. לאחר שעיינתי בהחלטת בית-המשפט קמא, בערעור ובתגובות לו וכן בהוראות הדין
24 הרלוונטיות, מצאתי כי דין הערעור להתקבל וזאת מהטעמים המפורטים להלן.
25
26 37. ראשית, ככלל, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בשיקול דעתה של הערכאה הדיונית הדנה
27 בהליכי חדלות פירעון, שכן זו האחרונה נהנית משיקול דעת רחב לאור מומחיותה הייחודית
28 והתרשמותה הישירה מבעלי הדין ומנסיבות העניין (ראו למשל: רע"א 317/21 **עודאי למנופים**
29 **בע"מ נ' בן גלים ניהול ובנייה בע"מ** (25.1.2021), בפסקה 10; רע"א 5633/18 **בדראן נ' כונס**
30 **הנכסים הרשמי** (16.10.2018)). עם זאת, עיון בהחלטת בית-המשפט קמא מעלה כי הונחה
31 בפניה תשתית ראייתית שאינה מספקת בנוגע לאופן יצירת חובותיו של היחיד, לבטח כזו שאינה
32 מספקת לצורך הארכת תקופת התשלומים.
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

1 כפי שניתן לראות בממצאי חקירת הנאמנת אשר מופיעים בהצעת הממונה, בפרק ג' שכותרתו
2 "התנהלות החייב ממועד יצירת החובות ועד לתחילת הליך חדלות הפירעון", תיארה הנאמנת
3 את אופן יצירת חובות היחיד כפי שאלו הובאו על-ידו. היינו, מדובר חלק תיאורי בלבד המפרט
4 את טענות היחיד כיצד קרסו לקוחותיו הגדולים וכפועל יוצא מכך פעל לנטילת הלוואות מגופים
5 שונים לרבות אמו וממקורותיו האישיים (קרנות פנסיה) מתוך אמונה כי יהיה בכך כדי לסייע
6 בשיקום עסקיו. לא מתואר בדוח אלו פעולות ביצעה הנאמנת לצורך אימות טענות היחיד כמו
7 גם אלו מסמכים הונחו בפניה (אם בכלל) לטובת גיבוש עמדתה בעניין.

8
9 לא נעלם מעיניי כי צוין בדוח כי: "החייב איבד 3 מיליון ₪ בפרק זמן של 3 חודשים", אולם
10 משלא הובהר האם מדובר בטענה של היחיד או במסקנה של הנאמנת, וככל שמדובר במסקנה
11 כיצד הגיעה אליה הנאמנת, הרי שאין די באמור כדי להצדיק את הארכת תקופת התשלומים,
12 לבטח שלא לתקופה כה ארוכה העולה על פי שניים מברירת המחלף הקבועה בדין.

13
14 על אף האמור לעיל, וכפי שצוטט לעיל, הרי שלבסוף מצאה הנאמנת להמליץ בפרק ז.2.
15 שבהצעת הממונה על תקופת תשלומים בת 79 חודשים. הפירוט להמלצה זו נעשה באופן חסר
16 (בלשון המעטה) וככלל מהווה חזרה על האמור בפרק ג' בנוגע לאופן יצירת החובות (שהובא
17 מפיו של היחיד) בלא כל בחינה שנעשתה על-ידי בעלת התפקיד. לא בכדי הסתייג הממונה
18 מהמלצת הנאמנת תוך שציין בהצעתו לבית-המשפט קמא כי: "עמדת הממונה לעיל אינה
19 קובעת מסמרות באופן יצירת החובות ובתום ליבו של החייב כאשר עניין זה מצריך בדיקה כפי
20 שניתן להיווכח מההמלצה".

21
22 הנה כי כן, התשתית הראייתית שהונחה בפני בית-המשפט קמא היא תשתית חסרה, נעדרת
23 בדיקה כלשהי אודות נסיבות קריסת עסקי היחיד והסתבכותו הכלכלית. במצב דברים זה, היה
24 על בית-המשפט קמא לדרוש מהנאמנת, ככל שעותרת להגדלת תקופת התשלומים, להעמיק
25 חקירתה בעניין ולבסס כדבעי המלצתה.

26
27 39. **שנית**, לאחר הדיון שהתקיים בפני בית-המשפט קמא ביום 21.3.2021, מצא הממונה לאמץ את
28 המלצת הנאמנת וזאת בעקבות הדברים שנשמעו בדיון. ברם, עיון בפרוטוקול הדיון מיום
29 21.3.2021 האוחז 4 עמודים, אינו מעלה כל נימוק שיש בו כדי להצדיק הגדלת תקופת
30 התשלומים. כפי שעולה מפרוטוקול הדיון, הצדדים שבו על טענותיהם והשיבו לשאלות בית-
31 המשפט וכי שאלות שהופנו ליחיד נענו בחלקן על-ידו ובחלקן על-ידי בא-כוחו. ודוק. היחיד לא
32 נחקר במהלך הדיון, ואף לא נדרש להציג אסמכתאות או תשתית ראייתית כלשהי שיש בה כדי
33 ללמד על התנהלותו הכלכלית בעת יצירת החובות. זאת ועוד. עיקר הדיון בהחלטת בית-המשפט
34 קמא עסק בשאלה האם יש לבחון את התנהלות היחיד בזמן אמת או שמא יש להתייחס לבחינה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לוי-עבודי

1 זו ככזו הנעשית על רקע חכמה שבדיעבד. ברי כי אין די בכך כדי למצות בדיקה עניינית לגבי
2 היחיד כמתחייב בהוראת סעיף 163(ג) לחוק שמכוחה מוארכת תקופת התשלומים.
3
4 יתרה מזו, בסיום הדיון העלה בא-כוחו של הבנק הבינלאומי (עו"ד אסף סלע) טענות בנוגע
5 לעסקאות שבוצעו על-ידי היחיד ובנוגע לשיקים דחויים של לקוחותיו שסוחרו על-ידו מבלי
6 שסופקה לאותם הלקוחות סחורה. בסיום דבריו טען: "אני לא ראיתי מסמכים של כמה קיבלו,
7 למי מכרו, מה היו תנאי העסקה, למה מכרו כשהחייב נמצא בחובות עתק, לא ביררו את העניין
8 ואני לא מאשים אף אחד, צריך למצות את הבדיקה עד תום" (פרוטוקול הדיון מיום 21.3.2021,
9 בעמ' 4, שורות 9-11). משמע, אף לשיטתו של הנושה בעל זכות הנשייה הגדולה ביותר של היחיד,
10 יש לפעול לביורר התנהלותו הכלכלית של היחיד שכן זו לא מוצתה. מכאן שעל פניו לא היה
11 בטענות הצדדים בדיון כדי להביא לשינוי עמדתו של הממונה. מכל מקום, אני סבורה כי אין
12 באמור בדיון זה כדי לפרוס תמונה מלאה בנוגע לאופן יצירת החובות על-ידי היחיד וכדי
13 להצדיק את קביעת תקופת התשלומים כפי שנקבעה.
14
15 מעבר לדרוש יצוין, כי על פניו עצם העובדה שהיחיד פעל לגיוס כספים מאמו, מחבריו ואף
16 מקרנות הפנסיה שבעלותו, יש בה לכאורה כדי ללמד על כוונותיו הכנות לנסות ולשקם עסקיו,
17 באופן המאפשר לשלול את התקיימות המבחן הסובייקטיבי לפיו ידע כי נוטל הלוואות שקיים
18 לגביהם סיכוי גבוה שלא יוכל לעמוד בהן והכל כמובן כפוף לבדיקה מה נעשה עם אותם כספים
19 למי הועברו, האם במהלך עסקים רגיל, תוך איזה פרק זמן וכיו"ב. אם כי יובהר כי אין בדברים
20 אלו כדי לקבוע מסמרות בעניין זה שכן הדבר כאמור מצריך בחינה וליבון ראוי על-ידי הנאמנת.
21
22 40. **שלישית**, כאמור לעיל, בהתאם להוראת סעיף 163(ג)(2)(א) לחוק, על בית-המשפט להשתכנע כי
23 היחיד התקשר בעסקה בהיקף משמעותי בעת שידע או שהיה עליו לדעת כי יש סיכוי גבוה שלא
24 יוכל לעמוד בהתחייבויותיו. ברם, אין בהחלטת בית-המשפט כל התייחסות לעניין זה, היינו מי
25 מהעסקאות שנעשו על-ידי היחיד מצדיקה קביעת תקופת תשלומים בת 79 חודשים. כאמור
26 לעיל, היחיד נטל הלוואות הן מחברת מימון ישיר בשיעור של 80,000 ₪, פעל להגדלת מסגרת
27 האשראי שלו בבנק הבינלאומי, נטל הלוואה מאמו ואף גייס כספים ממקורותיו הפרטיים
28 לטובת הצלת החברה. אם כן, יש לשאול מהי העסקה אשר נבחנה ואשר לגביה ידע היחיד או
29 היה עליו לדעת כי יש סיכוי גבוה שלא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו? אכן, מסקנת בית-המשפט
30 קמא לפיה היה על היחיד לצרף תכנית כלכלית שמכוחה ניתן היה ללמוד על פעולותיו בזמן
31 אמת הגיונה בצידה. אולם אין די בכך כדי לייתר פעולות מקדימות שהיה על הנאמנת לבצע
32 בתוכן אף חקירת אופן נסיבות הסתבכותו הכלכלית של היחיד. ככל שהיה עולה מחקירתה של
33 הנאמנת כי היחיד התבקש להמציא מידע ומסמכים, אולם סירב לעשות כן, נדמה שהיה בכך

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 61978-05-21 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לושי-עבודי

- 1 כדי להצדיק את המסקנה לפיה יש להאריך את תקופת התשלומים בעניינו. במאמר מוסגר יצוין
2 כי יתכן שבנסיבות אלו היה מקום להורות על הארכת תקופת התשלומים מכוח הוראת סעיף
3 163(1)(ב) לחוק. עם זאת, לא הובהר איזו תשתית ראייתית הונחה בפני הנאמנת עת המליצה
4 על תקופת תשלומים כה ארוכה שאומצה בסופו של יום על-ידי בית-המשפט קמא.
5
6 41. עוד בהקשר זה יוזכר כי ביום 30.12.2021 ניתן צו לפתיחת הליכים כנגד החברה שהייתה
7 בבעלות היחיד ושמוכחה עסק במכירת תכשיטים (תיק חדל"ת 51864-08-21). במסגרת הליך
8 זה הוריתי על מינוי נאמנת להליכי חדלות פירעון של החברה, שמכוח תפקידה פועלת לבירור
9 נסיבות קריסתה. היה מצופה כי לאחר הדיון שהתקיים בפניי, תפעל הנאמנת להליכי חדלות
10 הפירעון של היחיד צוותא חדא עם הנאמנת להליכי חדלות פירעון בעניינה של החברה לבירור
11 נסיבות הסתבכותם הכלכלית של היחיד והחברה (שכן אלו שלובים זה בזה לאור ערבותו של
12 היחיד לחובות החברה), וככל שלא עשתה כן יש להצר על כך.
13
14 42. לסיום אעיר כי גם אופן קביעת שיעור צו התשלומים על-ידי בית-המשפט קמא נעשה שלא על
15 סמך תשתית ראייתית מספקת. בהקשר זה העיר הממונה בהמלצתו כי: **"לא נהיר לממונה**
16 **מדוע מחד גיסא הנאמנת מציינת כי גובה הצו התשלום החודשי תואם את נתוני החייב (ראה**
17 **סעיף 10 להמלצה לעיל) ומאידך גיסא התוכנית לגופה מבוססת על נתונים אחרים"**. מכאן,
18 שגם בעניין זה נדרש לבצע בירור מעמיק בנוגע לשיעור הכנסתו הפנויה שתיוותר בידיו של היחיד
19 בשים לב לטענות בנוגע לתשלום המזונות על-ידו וכן להותרת דמי מחיה בידיו.
20
21 **סוף דבר**
22
23 43. לאור האמור לעיל, דין הערעור להתקבל.
24
25 44. הנאמנת תפעל לבירור אופן יצירת חובות היחיד כדבעי לצד דרישה לקבלת מידע ומסמכים
26 מהיחיד. לאחר מכן ובעקבות חקירותיה, תגבש עמדתה הסדורה בעניין תקופת התשלומים
27 ושיעור גובה הצו במסגרת תכנית לשיקום כלכלי ליחיד.
28
29 45. ככל שתסבור הנאמנת כי יש להורות על הארכת תקופת התשלומים מעבר לברירת המחדל
30 הקבועה בדין, תגיש הנאמנת המלצותיה בעניין לבית-המשפט קמא, אשר יבחן מחדש
31 התקיימות התנאים להארכת תקופת התשלומים בעניינו של היחיד.
32
33 46. הנאמנת תישא בהוצאות היחיד בסך של 7,500 ₪.
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עחדל"פ 21-05-61978 שטרן נ' שטיין (קירש) ואח'

לפני כבוד השופטת איריס לושי-עבודי

1 47. המזכירות תשיב את הערובה למערער באמצעות בא-כוחו.

2

3

המזכירות תשלח העתק פסק-הדין לצדדים ותסגור את התיק.

4

5

ניתן היום, י"ד אייר תשפ"ב, 15 מאי 2022, בהעדר הצדדים.

6

איריס לושי-עבודי, שופטת

7

8

9

10

